

neplatné. Ježto však dům byl vystavěn teprve po uvedené úmluvě, plnila žalobkyně na základě úmluvy, když vystavěla dům žalované za úplatu o 33.613 Kč 10 h nižší, než byla původně ujednána, a žalobkyně může podle druhé věty § 55, odst. 1, vyr. ř. požadovati zpět to, co bylo plněno na základě neplatné úmluvy, ovšem jen do tří roků počítaných ode dne plnění, to jest ode dne vystavení domu.

Plněním (ve smyslu § 1412 obč. zák.) nebyl totiž »dobropis«, jejž provedla žalobkyně ve svých knihách na účtě žalované, poněvadž v té příčině šlo jen o pouhý účetnický úkon, který nemá v souzeném případě ani právních, ani hospodářských důsledků.

Ježto se však nižší soudy vycházejíce z opačného právního názoru, nezabývaly přednesem žalované, že »rozpočet na stavbu byl hledíc k situaci vypočítán tak vysoko, aby částka připsaná k dobru byla ziskem žalující strany tak, aby ani žalující strana nebyla poškozena«, kterýžto přednes byl žalobkyní popřen, schází dovolacímu soudu skutkový podklad pro rozhodnutí ve věci samé, pročež byly rozsudky obou nižších soudů zrušeny (§ 510, odst. 1, posl. věta, c. ř. s.).

Na soudě prvé stolice bude, aby se zabýval i tímto přednesem žalované a pak, řídě se projeveným právním názorem dovolacího soudu, ve věci znova rozhodl.

Čís. 17080.

Majitel práva rybolovu není ani podle §§ 1313 a) a 1315 obč. zák., ani podle § 5 zák. č. 58/1885 ř. z. odpovědný za škodu, kterou způsobili rybáři, kteří jsou členy rybářského spolku, jemuž majitel rybolovu propachtoval právo rybolovu.

(Rozh. ze dne 26. října 1938, Rv I 2411/37.)

Žalovanému přísluší právo rybolovu na řece B., zejména v úseku, v němž jest žalobkyně vlastníci břehů řeky, a propachtoval toto právo »Prvnímu rybářskému klubu v P.«. Žalobkyně tvrdí, že výkonem uvedeného práva rybolovu v roce 1934 byly poškozovány její pozemky podél řeky, zejména chůzí po prostoru a tábořením, že škoda ta činí 858 Kč 80 h, a domáhá se její náhrady na žalovaném. Tento nárok opírá žalobkyně jednak o ustanovení §§ 1313 a) a 1315 obč. zák., jednak o § 5 zák. ze dne 25. dubna 1885, č. 58 ř. z. a o obdobu honěbního zákona. Proti žalobě namítl žalovaný, že není ke sporu pasivně oprávněn, ježto sám škodu nezpůsobil a za činy rybářského klubu neodpovídá. Nižší soudy zamítly žalobu, a to odvolací soud prohlásiv dovolání za přípustné pro zásadní význam rozhodnutí (§ 502, odst. 3, c. ř. s. v novém znění), z těchto důvodů: Randa (»Vlastnické právo«) zastává názor, že vlastník pobřežních pozemků musí trpěti, aby majitel honby nebo rybářství při vykonávání svého práva

chodil po cizích gruntech, pokud nejsou stále ohrazeny, a aby připevnil na břeh potřebné chytací přístroje s výhradou ovšem práva k náhradě škody tím způsobené (§ 6 zák. o rybářství ze dne 25. dubna 1885, č. 58 ř. z.). Krčmář v »Obligačním právu« praví, že při výkonu rybářství je dovoleno rybáři a jeho pomocníkům vstoupiti na cizí pozemky a upevniti tam rybářské náčiní. Ale ten, kdo rybářství vykonává, je povinen nahraditi veškeru škodu, která tím snad byla způsobena vlastníku pozemku (§ 5 uved. zák.). V souzené věci není ani tvrzeno, že žalovaný právo rybolovu vykonává, naopak bylo předneseno, že žalovaný je propachtoval rybářskému klubu v P. V té příčině tudíž nelze vyvoditi ze zákona č. 58/1885 ř. z. že propachtování řečeného práva není dovoleno. Má proto soud za to, že žalovaný neodpovídá dle § 5 uved. zák., ježto solidarita závazku v zákoně stanovena není a analogii zákona o honitbě nelze z něho vyvoditi. Dále jest uvážiti věc podle ustanovení občanského zákona. Po té stránce tvrdí žalobkyně, že žalovaný odpovídá podle obdoby §§ 1313 a 1315 obč. zák. Avšak ani z dotčených předpisů nelze vyvoditi odpovědnost žalovaného, poněvadž zák. č. 58/1885 ř. z. neukládá v té příčině odpovědnost majitele rybolovu a ani z důvodu nepřímé škody (rozh. č. 9674, 10813 Sb. n. s.) nelze pokládati žalovaného za odpovědná. Co se týká odpovědnosti žalovaného podle §§ 1295 a násl., žalobkyně sama netvrdí ani zavinění žalovaného ani příčinnou souvislost mezi jeho zaviněním a škodou. Došel proto soud k přesvědčení, že žalovaný není pasivně oprávněn k žalobě.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

V § 1313 a) obč. zák. jest ustanoveno, že kdo je povinen jinému k nějakému plnění, odpovídá mu za zavinění svého zákonného zástupce, jakož i osob, kterých k onomu plnění užil. Je to tak řečená odpovědnost za pomocníky. Předpokládá tedy uvedené zákonné ustanovení nějaký smluvní nebo vůbec právní poměr mezi škůdcovým zaměstnavatelem a poškozeným, čehož v souzeném případě není, ježto žalovaný není vůči žalobkyni povinen plněním, při jehož výkonu se stalo poškození, mimo to poškození nebylo způsobeno pomocníky žalovaného, nýbrž členy rybářského klubu, který má rybolov od žalobce pachtován.

Podle § 1315 obč. zák. odpovídá ten, kdo užívá k obstarání svých záležitostí nezdatné nebo vědomě nebezpečné osoby, za škodu, kterou ona osoba způsobí v této vlastnosti třetí osobě. Ani toho ustanovení nelze užití na souzený případ, neboť nejde o poměr služební mezi žalovaným a škůdci.

V § 5 zák. ze dne 25. dubna 1885, č. 58 ř. z. se praví, že rybářům a jejich pomocníkům jest dovoleno pro lovení ryb vstoupiti na cizí pozemky pobřežní a upevňovati chytací přístroje na nich, při čemž mají

šetřiti přiměřené opatrnosti k zabránění všelikých škod, jsouce právi z náhrady za škodu snad způsobenou. Nehledě na to, že vzpomenutý zákon nenabyl v Čechách platnosti, nelze z něho dovoditi, že by byl majitel práva rybolovu odpověden za škodu způsobenou osobami, kterým právo rybolovu propachtoval, neboť § 5 dotč. zák. mluví výslovně o náhradě škody způsobené rybáři a jejich pomocníky při lovení ryb, tedy o osobách, které právě ryby loví a při tom škodu na cizích pozemcích pobřežních způsobí. Zdali za takové škody odpovídá také rybářský spolek, jehož členové ji způsobili, netřeba v souzeném případě řešiti, neboť spolek ten není žalován.

Analogie zákona honebního nebo jiných zvláštních zákonů nelze pro jich výjimečnost užíti.

Čís. 17081.

Právní povahu příspěvku Československého státu, poskytnutého k podpoře stavebního ruchu a zapsaného v pozemkové knize, nutno posuzovati podle zvláštních zákonných ustanovení, podle nichž byl zapsán.

Právo na státní příspěvek ve smyslu § 27 č. 2 zák. o staveb. ruchu č. 45/1922 Sb. z. a n., zapsaný v pozemkové knize, má povahu reálního práva a přechází jako reální právo s nemovitostí na jejího nového vlastníka.

Postup pobíracího práva na takovýto příspěvek jest platný jen potud, pokud postupitel jest vlastníkem nemovitosti a pokud se postup stal ve prospěch hypotekárního věřitele; jinému věřiteli může vlastník nemovitosti postoupiti toliko jednotlivé, již splatné subvenční splátky.

Řečené reální právo může zaniknouti jen tehdy, kdyby s jeho zánikem souhlasili vlastníci nemovitosti a všichni hypotekární věřitelé.

(Rozh. ze dne 26. října 1938, Rv II 963/37.)

Na domě č. p. 601 ve vl. č. 1114 v R. jest pod datem 21. února 1925 na listu A zapsán příspěvek Československého státu podle § 27 č. 2 zákona o stavebním ruchu č. 45/1922 a podle § 37 vlád. nař. č. 191/1921 Sb. z. a n. jako reální právo. Tehdejší vlastnice tohoto domu Antonie P. postupní listinou ze dne 14. března 1925 postoupila tuto svou pohledávku vůči státu žalující bance, která ji při stavbě onoho domu financovala. Kupní smlouvou ze dne 15. června 1926 prodala tuto nemovitost žalovaným manželům Františku a Žofii H. V odstavci VI. této smlouvy jest uvedeno, že kupitelé vzali na vědomost, že ona státní subvence není předmětem prodeje, že byla odstoupena do vlastnictví žalující banky, takže se kupitelé solidárně zavazují všechny platby týkající se oné subvence odváděti do rukou žalující banky. Kromě toho